

Kulturlandskap på alles tunger

Landbruks- , miljøvern- og kulturminnevern-
forvaltinga

har samanfallande interesser

i kulturlandskapet,

så også i ivaretaking av *seterlandskapet*.

Korleis kjem dette til uttrykk i
plansamanheng?

Kven passar på kva

Fylkesmannens landbruksavdeling:

- Landbruket som næring
 - Unngå ned-/innebygging
 - Ev. nabokonfliktar m. fritidsbebyggelse

Fylkesmannens miljøvern avdeling:

- Biologisk mangfald
 - Særskilde lokalitetar
 - Ev. konfliktar med andre naturverninteresser

Fylkeskommunens kulturminnevernseksjon

Autentiske bygningsmiljø og andre kulturminne

Arealplanmøte

Forum der
Fylkesmannens landbruksavdeling,
Fylkesmannens miljøvernnavdeling og
Fylkeskommunens kulturminnevernseksjon
gjev kommunane signal i lokale planprosessar.

Planprogram-/Planstadiet
(Offentleg ettersyn)

Arealplanmøte

Seterlandskapet
kan raskt falle mellom alle stolar...

FMLA fokuserer på jord og beite

FMMA fokuserer på biologisk mangfald

FKK fokuserer på autentiske bygningsmiljø

Kven syter for at alt blir sett i sammenheng?

Sams utfordring:

Ivaretaking av seterlandskap
med kulturmarker og bygningsmiljø
er avhengige av
framleis
bruk!

Kan ikkje "planleggast",
berre leggst til rette for!

PBL, LNF og seteromgrepet

I område lagt ut til LNF

i Kommuneplanens arealdel /Kommundelplan er det ikkje tillate med andre byggje- og anleggstiltak enn dei som har *direkte tilknytning til føremålet*,

fyrst og fremst *tradisjonell landbruksverksemd*

→ "Behovsprøving" av ev. påbygg/nybygg,

Kva har bonden ”bruk for” på setra ?

Kva er i dag *naudsynt* av husvere
for tradisjonell landbruksdrift (jf. LNF)?

Kva er i dag *ynskjeleg* av husvere
for anna seterliv? Bondens fritid og familieliv, ev. utleige.

Korleis best skape eit incitament (ein god grunn)
for å take vare på setermiljøa for eigarane sin del?

Finne ein balansegang bruk-vern!

Mange slags setermiljø: Geografiske skilnader

ulike bruksmønster/byggeskikkar
frå landsdel til landsdel

viktige faktorar:

storleik, tal og typar hus, tunløysingar
åtkomst/tilgjengelegheit
straum, vatn og avløp
nærleik til hyttegrender/-byar
av tradisjonell/moderne standard

Kvar kommune, sine...

retningsliner og bestemmelsar
(Kommuneplanens arealdel/Kdp)

ev. også

eigne byggeskikksretteleiarar/designguidar
generelt/spesifikt for setermiljø*

*(NB: ny på gang i Valdres Natur- og Kulturpark)

Når hyttene blir mange og foten setjast ned...

t.d. av omsyn til villrein og krav om redusert ferdsle...

Prioritere ivaretaking av setermiljøa (vern gjennom *bruk*)
framfor ev. ytterlegare ny fritidsbebyggelse

Uansett for seint å rette opp "skeiv utteljing"
på hyttemarknaden

Generasjonsperspektivet

Når hyttene blir mange og foten setjast ned...

Unngå at storstilt hytteutbygging får
"tilbakeverkande kraft" på setermiljøa!

Setermiljøa er viktige kulturminne og fellesgode

Miljøomsyn bør ikkje setjast opp mot miljøomsyn

Døme:

Ringebu i Gudbrandsdalen:

Kommundelplanar på austsida av dalen
Venabygdsfjellet/Vekkom Seterkjøl/Fåvang Østfjell
*- I Leve- og influensområdet for villrein,
jf. Fylkesdelplan for Rondane*

Gjennomslag for å få føre opp anneks på inntil 25 kvm
i tråd med tradisjonen for lynnbu/vinterstugu
for setrer der dette anten er dutte ned
eller der ein ikkje har denne funksjonen frå før.

Døme:

Motførestillingar undervegs I):

FMMA:

Auka bruk av setrene til fritidsføremål
→Auka ferdsle inn i villreinområde!

I utgangspunktet eit kategorisk nei til all utviding.

Døme:

Motførestillingar undervegs II)

FKK:

Negative til nye bygg.

Ville heller opne for bruksendring av eksisterande uthus
og slik redde i dag funksjonslause uthus
samt hindre "feil" typar nybygg

"Må i alle fall ha ein bebyggelsesplan..."

Døme:

Svar frå lokalt hald:

Ombygging av uthus til innhus vil endre karakter
(glas, dører, pipe..)

Korleis foreine idéen om bruksendring av uthus
med tanken om å unngå potensielle nye brukseiningar
og auka ferdsle inn i villreinområde?

Bebyggelsesplan for eit bygg på 25 kvm?

Døme:

....Og me fekk det til!

Oppskrift:

Ta utgangspunkt i lokale tradisjonar
Skildre desse i planprogram/temadel
Måtehaldne "krav"

Utfyllande retningslinjer/planbestemmelsar
om form, fasadar og plassering